

گیلبرت هایت

ادبیات و سنتهای کلاسیک

تأثیر یونان و روم بر ادبیات غرب

(بخش یکم)

ترجمه

محمد کلباسی و مهین دانشور

فهرست تفصیلی

فصل ۱. مقدمه

- ۴۹ جهان ما از لحاظ معنوی زادهٔ بلا فصل یونان و روم است
- ۵۱ در این کتاب چگونگی این وابستگی به شرح در آمده است
- ۵۱ زوال تمدن یونانی و رومی
- ۵۲ تمدن امپراتوری روم بسیار پیشرفته بود
- ۵۳ با انقراض این تمدن، اروپا به عصر بربریت بازگشت
- ۵۴ اعصار تاریک
- ۵۴ چگونه تمدن با تحمل حملات وحشیان زنده ماند؟
- ۵۴ زبانهای جهان یونانی - رومی
- ۵۵ امپراتوری روم دوزبانه بود
- ۵۶ شقاق امپراتوری و تأثیرات آن
- ۵۶ زبان یونانی در غرب فراموش شد
- ۵۶ زبان لاتینی
- ۵۷ زبانها و لهجه‌های رومی
- ۵۸ زبان لاتینی کلیسا
- ۵۸ زبان لاتینی کلاسیک
- ۵۹ دین: فلسفه و فرهنگ عامهٔ یونانی - رومی سبب غنای مسیحیت شد
- ۶۰ قانون رومی
- ۶۰ شعور سیاسی روم
- ۶۱ تاریخ و اسطوره

۶۲	قرون وسطی
۶۲	پیشرفت تدریجی تمدن: رشد آموزش
۶۲	دانشگاهها
۶۳	نظام رهبانی
۶۳	مکاتبه و سفر
۶۳	زبان جهانی لاتینی در برابر لهجه‌های محلی
۶۴	کتابها و کتابخانه‌ها
۶۵	زبان یونانی هنوز محدود است
۶۶	گسترش زبانهای اروپای غربی از بطن زبان لاتینی
۶۶	رنسانس
۶۷	گسترش سریع فرهنگ: کشفیات تازه در ادبیات و هنر
۶۷	نسخه‌های خطی کتابهای فراموش شده و نویسندگان گم شده
۶۸	کشف آثار هنری کلاسیک
۶۸	کشف دوباره زبان یونانی کلاسیک
۶۹	زبان محاوره
۶۹	زبان نوشتار
۷۰	نسخه‌های خطی
۷۰	تأثیر حرکت آفرین این کشفیات
۷۰	پژوهش معارف کلاسیک رو به بهبود می‌گذارد
۷۱	زبانهای رومیایی و زبان انگلیسی غنی می‌شوند
۷۱	(زبانهای توتنی و اسلاوی از دایره این تأثیر بیرون می‌مانند)
۷۲	بهبود سبک
۷۳	کشف شکل‌های ادبی
۷۳	کاوش در تاریخ و اساطیر کلاسیک
۷۴	نو شدن مفاهیم زیبایی
فصل ۲. اعصار تاریک: ادبیات انگلیسی	
۷۵	ادبیات انگلیسی، مهمترین ادبیات اروپا در اعصار تاریک
۷۶	شعر آنگلو ساکسون

۷۶	شعر غیردینی
۷۷	بیوولف و هومر
۷۷	برخورد میان انسان و مادون انسان
۷۸	جهان بیوولف
۷۹	شعر: تأثیر آثار کلاسیک و آثار مسیحی بر آن
۸۳	شعر حماسی و سقوط امپراتوری روم
۸۴	شعر مسیحی
۸۵	کدمون
۸۵	تفاسیر کتاب مقدس
۸۷	کینه ولف
۸۹	رؤیای صلیب
۸۹	قفنوس
۹۰	منابع لاتینی آن
۹۱	تغییراتی که به دست مترجم انگلیسی در آن صورت گرفته
۹۱	اهمیت منظومه
۹۵	پیشرفتهایی که فرهنگ بریتانیا در اعصار تاریک به وجود آورد
۹۵	نثر آنگلو ساکسون
۹۶	دو برخورد با اهمیت:
۹۶	کلیسای بریتانیا در برابر کلیسای روم
۹۶	پلاگیوس
۹۷	آگوستین، تنودور، هادریان
۹۷	گیلداس و آلدهم
۹۸	بید
۱۰۰	آلکوئین و جان اسکاتوس
۱۰۱	آنگلو ساکسونهای مسیحی در برابر ملحدان شمالی
۱۰۲	آلفرد و ترجمه‌های او
۱۰۳	کتاب شبانان
۱۰۳	تاریخ مذهبی بریتانیا
۱۰۳	تاریخ بر ضد اهل شرک

۸۷۳	عناصر فوق طبیعی
۸۷۳	فصاحت
۸۷۴	اساطیر همیشگی اند
فصل ۲۴. فرجام سخن	
۸۷۵	جریان مداوم تأثیر نویسندگان کلاسیک بر ادبیات جدید
۸۷۵	نویسندگان دیگر و جلوه‌های دیگر این تأثیر
۸۷۶	اندیشه فلسفی یونانی-رومی
۸۷۶	تأثیر حرکت آفرین غیر مستقیم کلاسیکها
۸۷۶	واگنر
۸۷۷	ویتمن
۸۷۷	تولستوی
۸۷۷	موضوع آموزش
۸۷۸	جریانهای بیرون از دایره تأثیر فرهنگ یونانی-رومی
۸۷۸	این تداوم غالباً دستکم نادیده گرفته می شود
۸۷۹	زبانها را نمی توان مرده خواند اگر هنوز کتابهایشان خوانده می شود
۸۸۰	وقایع تاریخی را، اگر هنوز نتایجی از آنها به بار می آید نمی توان نابوده شده
۸۸۰	پنداشت ادبیات زمان حالی ابدی است
۸۸۱	تداوم ادبیات غرب: آنچه که یونان و روم به ما آموخته اند
۸۸۱	افسانه‌ها
۸۸۱	زبان و فلسفه
۸۸۱	الگوهای ادبی و آرمان اومانیسم
۸۸۱	تاریخ و آرمانهای سیاسی
۸۸۲	معنای روانشناختی اساطیر
۸۸۲	مسیحیت در برابر شرک یونانی-رومی
۸۸۲	ماتریالیسم در برابر تفکر و هنر
۸۸۲	تمدن به معنای گرد کردن ثروت نیست، تمدن حیات شایسته ذهن و روح آدمی
۸۸۲	است
۸۸۳	تمدن به معنای تعلیم و تربیت است

۸۸۴	رابطه بین جهان نو و جهان کلاسیک
حواشی بخش دوم	
۸۸۶	حواشی فصل ۱۴: نبرد کتابها
۸۹۳	حواشی فصل ۱۵: مختصری در باب باروک
۸۹۸	حواشی فصل ۱۶: تراژدی باروک
۹۰۰	حواشی فصل ۱۷: هجو
۹۰۷	حواشی فصل ۱۸: نثر باروک
۹۱۶	حواشی فصل ۱۹: عصر انقلاب
۹۴۳	حواشی فصل ۲۰: پاراناسوس و ضد مسیح
۹۵۱	حواشی فصل ۲۱: عصر دانش پژوهی
۹۵۸	حواشی فصل ۲۲: شاعران نمادگرا و جیمز جویس
۹۶۴	حواشی فصل ۲۳: تفسیر تازه اساطیر
۹۶۹	حواشی فصل ۲۴: فرجام سخن
۹۷۱	کتابنامه
۹۷۷	نمایه

مقدمه

دنیای جدید، به دلایل بسیار، ادامه دنیای یونان و روم است. البته نه در تمام رشته‌ها - به ویژه نه در پزشکی، موسیقی، صنعت و دانش عملی. اما در بیشتر فعالیت‌های عقلانی و معنوی، ما نوادگان رومی‌ها و نبیرگان یونانی‌ها هستیم. دیگرانی هم در ساختن آنچه ما امروز هستیم سهیم بوده‌اند، اما نقش یونان و روم در این میان از همه نیرومندتر و مؤثرتر بوده است. تمدن ما بدون یونان و روم مسلماً چیز دیگری می‌شد؛ چیزی به مراتب ضعیف‌تر، ناقص‌تر، بی‌اندیشه‌تر و بسیار مادی‌تر از آنچه هست و اگر دستاوردهای معنوی آن چنین عظیم نبود، با همه ثروتها، جنگها و اختراعاتش به حقیقت شایسته نام تمدن نمی‌بود.

یونانی‌ها، و بر اثر آموزشهای آنها رومی‌ها، مدنیت اصیل و پیچیده‌ای پدید آوردند که هزار سال بالید و فقط در نتیجه یک سلسله یورشهای مکرر، جنگهای داخلی، بیماریهای همه‌گیر، بحرانهای اقتصادی و بلایا و مصائب اداری، اخلاقی و دینی از پای درآمد و نابود شد. البته کاملاً از میان نرفت. پدیده‌ای تا این حد بزرگ و دیرسال به سهولت نابود نمی‌شود. بخشی از آن اعصار سراسر رنجی را، که طی آن تمدن غرب بار دیگر آرام آرام پی‌ریزی می‌شد، از سر گذراند، و گرچه دگرگونی یافت اما از میان نرفت. لیکن بخش اعظم این تمدن را امواج جاهلیت فروپوشانید و مدفون کرد و از یادها برد. اروپا به عقب و قهقرا لغزید، و تقریباً به توحش بازگشت. تمدن غرب عمده‌تاً به برکت کشف دوباره فرهنگ فراموش شده یونان و روم، دوباره شکفت و ساخته شد. نظامهای بزرگ فکری، آثار شگرف و استادانه هنری تا ماده واسطه انتقال بر جای است از میان نمی‌روند و به سنگواره بدل نمی‌شوند، زیرا سنگواره مرده است و تولید مثل نمی‌تواند بکند، حال آنکه آثاری از این دست، تا

۸۸۸	تاریخ جهان	۸۸۸
۸۸۹	تاریخ یونان	۸۸۹
۸۹۰	تاریخ روم	۸۹۰
۸۹۱	تاریخ یونان و روم	۸۹۱
۸۹۲	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۸۹۲
۸۹۳	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۸۹۳
۸۹۴	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۸۹۴
۸۹۵	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۸۹۵
۸۹۶	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۸۹۶
۸۹۷	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۸۹۷
۸۹۸	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۸۹۸
۸۹۹	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۸۹۹
۹۰۰	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۰۰
۹۰۱	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۰۱
۹۰۲	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۰۲
۹۰۳	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۰۳
۹۰۴	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۰۴
۹۰۵	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۰۵
۹۰۶	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۰۶
۹۰۷	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۰۷
۹۰۸	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۰۸
۹۰۹	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۰۹
۹۱۰	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۱۰
۹۱۱	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۱۱
۹۱۲	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۱۲
۹۱۳	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۱۳
۹۱۴	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۱۴
۹۱۵	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۱۵
۹۱۶	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۱۶
۹۱۷	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۱۷
۹۱۸	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۱۸
۹۱۹	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۱۹
۹۲۰	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۲۰
۹۲۱	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۲۱
۹۲۲	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۲۲
۹۲۳	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۲۳
۹۲۴	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۲۴
۹۲۵	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۲۵
۹۲۶	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۲۶
۹۲۷	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۲۷
۹۲۸	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۲۸
۹۲۹	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۲۹
۹۳۰	تاریخ یونان و روم (ادامه)	۹۳۰

گیلبرت هایت

ادبیات و سنتهای کلاسیک

تأثیر یونان و روم بر ادبیات غرب

(بخش دوم)

ترجمه

محمد کلباسی و مهین دانشور

نبرد کتابها

در سده‌های هفدهم و هجدهم، جدالی بسیار مشهور و سخت طولانی درگرفت که نه تنها عالم ادبیات بلکه جهان علم، دیانت، فلسفه، هنرهای زیبا و حتی آموزش علوم کلاسیک را آشفته کرد. این جدال هرگز به نتیجه نرسید و به خصومت‌های شخصی نسبتاً ناچیز، به خصومت‌های زودگذر میان مردان، زنان و عالم‌نمایانی که اکنون فراموش گشته‌اند آلوده شد. موضوع آن از سوی هیچیک از دو طرف مخاصمه به وضوح اعلام نشد. بعضی از سلسله‌جنبانان از هدف خویش به دور افتادند، و «یک لحظه در تاریکی درخشیدند»، مهار احساسات چنان رها شد که اصل قضیه سراسر مایه‌خنده و مضحکه گردید، و اکنون نیز با عنوان طنزآمیز نزاع بین کهنه و نو^۱ و «نبرد کتابها» از آن یاد می‌کنند. [۱]

با این همه، این جدال حائز اهمیت بود. نخست به این دلیل که بحثی که در باب ذوقیات در گرفته بود سالها دوام آورده و توجه بسیاری را به خود جلب کرده بود. این اهمیت داشت و نشان می‌داد که معیارهای نقد و به تبع آنها معیارهای ادبیات ترقی بسیار کرده است. دوم آنکه شخصیت‌های دخیل در این جدال کسانی چون پاسکال، بوالو، بنتلی، و سوئیفت از بزرگترین مردان عصر بودند. دلیل سوم آن بود که مباحث مورد گفتگو بسیار مهم بود و هنوز نیز اهمیت خود را از دست نداده است. این مسائل (هرچند غالباً با هیئت مبدل و آمیخته به سوء تعبیر) تقریباً در همه مباحث مربوط به تعلیم و تربیت، نقد زیبایی‌شناسی و انتقال فرهنگ تکرار می‌شود. نبردی که در پایان قرن هفدهم در فرانسه و انگلستان روی داد، تنها یکی از برخوردهای

1. La Querelle des Anciens et des Modernes